

gerningssager og politiske Sager endelig opfyldt. Det var imidlertid kun i et meget ringe Antal Sager, at Lægdommere herved kom til at medvirke, nemlig kun i c. 1,2 pCt. af alle Straffesager, herved endda bortset fra Politisager. Alle de øvrige Straffesager — med Undtagelse af Sø- og Handels-sager — afgøres stadig af rent juridisk sammensatte Domstole.

Der har indenfor Udvalget været Enighed om, at denne Ordning ikke længere lader sig opretholde, og at Tiden nu er kommen til i betydelig videre Omfang end tidligere at paakalde Borgernes Medvirken ved Strafferetsplejen. Den Ordning, der blev indført ved Retsplejeloven af 1916, hvorefter visse betydelige kriminelle Sager skulde afgøres under læge Dommeres Medvirken, var kun det første Skridt til Gennemførelse af en Reform af Strafferetsplejen, som er nødvendig, for at Tilliden til Domstolene kan befæstes hos den almindelige Befolkning. Efter den nuværende politiske Udvikling kan det ikke med Føje hævdes, at kun juridiske Dommere skal afgøre Skyldspørgsmaalet i Straffesager, hvor der som Regel ikke er Tale om indviklede juridiske Spørgsmaal, men om der er ført et tilstrækkeligt Bevis for en Sigtelse eller ej. Lægdommeres Medvirken yder ogsaa erfaringsmæssig den bedste Garanti for de moderne Retsplejeprincippers, særlig Bevisumiddelbarhedens og Anklagegrundsætningens virkelige Gennemførelse. Udvalget har herefter nærmere overvejet, under hvilke Former man burde foreslaa Lægdommeres Medvirken ordnet for at opnå det bedste Resultat. Man har dog været enig om, at Nævningeinstitutionens nuværende Omfang i alt væsentligt bør bevares uformindsket, og de Ændringer, der — som nedenfor under II. nærmere forklaret — foreslaas, tilsigter ikke nogen Indskrænkning, men kun en efter Udvalgets Mening bedre Afgrænsning af Nævningesagerne end den nuværende Ordning. Men Udvalget har paa den anden Side ikke ment, at det vilde være rigtigt at foreslaa en væsentlig Udvidelse af Nævningesagerens Omraade.

Det vilde nemlig være forbundet med betydelige Ulemper, om Straffesager i Almindelighed, altsaa ogsaa de mindre vigtige, skulde afgøres under Medvirken af Nævninger, idet dette ikke blot vilde blive overordentlig bekosteligt, men ogsaa gøre Nævninge-Ombudet langt mere byrdefuldt for Borgerne.

Udvalget mener derfor, at Borgernes Deltagelse i Strafferetsplejen bør søges gennemført ved, at der i Ikke-Nævningesager kommer til at medvirke Domsmænd, d. v. s. Lægdommere, som, i Modsætning til Nævningerne, virker ikke som et særligt Element, skarpt adskilt fra Rettens faste Dommere, men netop i Forening med disse, og som, ligeledes i Modsætning til Nævningerne, deltager ikke blot i Skyldspørgsmaalets Afgørelse, men ogsaa i Strafudmaalingen. En saadan Ordning er ikke blot langt mindre bekostelig og besværlig, fordi Lægdommeres Antal i den enkelte Sag ikke behøver at være saa stort i Domsmands-sager som i Nævningesager, og fordi Proceduren i Domsmands-sager ikke bliver saa omstændelig som Proceduren i Nævningesager. Men den aabner ogsaa Mulighed for et frugtbart Samarbejde mellem Rettens juridiske og læge Element, der kun lader sig gennemføre, naar Rettens faste Dommere og Lægdommerne virker sammen med lige Beføjelser og i Forening udgør den samlede Ret. Og den forringer derigennem Faren for urigtige Afgørelser af Skyldspørgsmaalet, at Lægdommerne, naar de er medbestemmende ved Strafudmaalingen, bliver i Stand til ved dette Spørgsmaals Afgørelse at tage behørigt Hensyn til saadanne Momenter, som vel er meget vægtige, men dog ikke med Rette bør være afgørende for Skyldspørgsmaalet.

For Indførelse af Domsmænd i Straffesager taler ogsaa, at en saadan Ordning er indført i Norge, i Tyskland og i nyeste Tid ogsaa i Østrig og efter de Oplysninger, Udvalget har indhentet, virker tilfredsstillende i disse Lande. I Norge blev Domsmandsinstitutionen indført allerede i 1890, og de nugældende Regler gaar i Hoved-